

WWW.MKS.AZ saytının

“Öyrətmək savab, öyrənmək qazanc” kitabxanası

seriyasından

**PEŞƏKAR MÜHASİB
SERTİFİKATI
(II MƏRHƏLƏ)**

Test və Tapşırıqlar Toplusu

III NƏŞR

BAKI- 2024

Cəfər Cabbarlı küçəsi 44, Caspian Plaza

Telefonlar: 050-368-12-72

web: www.mks.az

email: mksacademy2022@gmail.com

Müəllif Anar Bayramov 21 avqust 1980-ci ildə anadan olub. Bakıda yerləşən 1 saylı Fizika-riyaziyyat və informatika təmayüllü orta məktəbi müvəffəqiyyətlə bitirib. 1996-2002-ci illərdə Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin “Mühasibat uçotu və audit” fakültəsində bakalavr və magistr təhsili alıb. Hərbi xidmətdən sonra bir müddət özəl müəssisələrdə və QHT sektorunda mühasib, maliyyə direktoru vəzifələrində çalışıb. Hazırda 10 ildən artıq çalışdığı, vaxtilə filialın mühasibi, baş ofisdə mühasib, baş mühasib, əməliyyat bölməsinin müdiri vəzifələrini tutduğu təşkilatda baş daxili auditor kimi əmək fəaliyyətini davam etdirir.

İndiyədək mühasibatlıq, vergi işi və insan resursları mövzularında nəşr edilən bir neçə kitabın müəllifi və redaktoru olub.

Redaktor: Qalib Toğrul

Peşəkar Mühasib Sertifikatı (II mərhələ) - III nəşr

Bakı - yanvar 2024, 760 səhifə

“MKS Academy”nin “Peşəkar Mühasib Sertifikatı. II mərhələ” kitabının 3-cü nəşri artıq qarşınızdadır. Son bir ildə dövrü olaraq nəşr olunan kitab mühasiblər tərəfindən çox böyük rəğbət və maraqla qarşılıb. Oxucuların PMS imtahanının II mərhələsinə hazırlaşmaq üçün yalnız təşkilatımızın nəşrindən istifadə etdiklərini, kitabda verilmiş test tapşırıqlarını həll etməklə yüksək nəticə qazandıqlarını bizə müxtəlif yollarla (yazılı, şifahi) çatdırmaları, təşəkkür etmələri kitabın yeni nəşrinə daha məsuliyyətlə yanaşmağımıza stimül verib. Yeri gəlmişkən, öncəki nəşrimizin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı dəstək verən həmkarlarımıza minnətdarlığımızı bildiririk.

Kitabın hazırda qarşınızdakı olan üçüncü nəşrinə 1500-dən çox test tapşırığı daxil edilib. Onlardan 850-dən çox vergi, 200-ü mülki, 300-ü əmək qanunvericiliyini və 150-i isə büdcə qanunvericiliyini əhatə edir. İmtahanda 5 ədəd açıq tipli test tapşırığının hər birinə 10 balın verilməsini nəzərə alaraq, həmkarlarımız üçün fərqli yanaşma ortaya qoymuşuq. ƏDV, mənfəət (gəlir) vergisi və sadələşdirilmiş vergi üzrə açıq suallarda diqqət yetirilməli vacib məqamlar geniş şəkildə izah olunub. Ümumilikdə 32 açıq tipli (ƏDV -13, mənfəət vergisi – 8, fiziki şəxslərin gəlir vergisi -7, sadələşdirilmiş vergi - 3, şəxsi hesab vərəqəsi - 1) sual hazırlanaraq hər birinə ətraflı izahat verilib. Bundan əlavə, müvafiq vergilərin izahı zamanı 10-dən çox misaldan istifadə olunub. Vergi testləri 1 ballıq və 2 ballıq olmaqla təsnifləşdirilib: 550-dən çox 1 ballıq, 300 ədəd 2 ballıq. 2 ballıq testlər məsələ şəklində tərtib olunub və onların düzgün həlli yolları göstərilib. Nəşrimizə PMS imtahan sualları ilə yanaşı, imtahanda nəzərdə tutulmayan, amma təcrübədə rast gəlinən bəzi test tapşırıqları da daxil edilib.

Kitabın öncəki nəşrdən fərqi odur ki, 1 yanvar 2024-cü ildən Vergi Məcəlləsində edilmiş çoxsaylı dəyişiklik və əlavələr nəzərə alınmaqla kitabdakı bütün test sualları yenidən nəzərdən keçirilib və yenilikləri əks etdirən suallar əlavə olunub. Bundan əlavə, 10 ballıq tapşırıqlar üzrə ƏDV, fiziki şəxslərin gəlir vergisi və hüquqi şəxslərin mənfəət vergisi ilə bağlı bəzi məsələlər yenidən işlənilib. Həmin bölmələrə son dəyişikliklərlə yanaşı, bəzi yeni vacib məqamlar da əlavə edilib.

“Peşəkar Mühasib Sertifikatı. II mərhələ” kitabının yeni, 3-cü nəşri təkcə ikinci mərhələ imtahanlarına hazırlaşanlar üçün deyil, vergi, mülki və əmək qanunvericiliyinin tətbiqi sahəsində praktiki biliklərini təkmilləşdirmək istəyən mühasiblər üçün də faydalı vəsaitdir. Mümkündür ki, 1500-dən çox sualın hazırlanması prosesində hər hansı texniki səhvə də yol verilsin, buna görə öncədən üzrxahlığımızı bildirir, belə hallara rast gəlsəniz, bizə məlumat verməyinizi rica edirik. Bizimlə aşağıdakı vasitələrdən istifadə etməklə əlaqə yarada bilərsiniz:

(050) 368 12 72 və mksacademy2022@gmail.com

Peşəkar Mühasib Sertifikatı (II mərhələ) (III nəşr)

Bölmə I. Vergi Qanunvericiliyi - 1 ballıq üzrə 500 sayda qapalı test

I Fəsil – Ümumi müddəalar	Səh.8
II Fəsil Vergi ödəyicisi. Vergi agentı.....	Səh.29
III Fəsil – Dövlət Vergi orqanları	Səh.36
IV FƏSİL. Vergi nəzarəti	Səh.38
V fəsil. Vergi qanunvericiliyinin pozulmasına görə məsuliyyət.....	Səh.53
VI fəsil. Vergi orqanlarının qərarlarından (aktlarından) və onların vəzifəli şəxslərinin hərəkətlərindən (hərəkətsizliyindən) şikayət verilməsi	Səh.78
VII fəsil. Vergilərin ödənilməsi üzrə ümumi qaydalar	Səh.80
VIII fəsil. Fiziki şəxslərin gəlir vergisi.....	Səh.112
IX fəsil. Hüquqi şəxslərin mənfəət vergisi	Səh.126
Fəsil X. Fiziki şəxslərin gəlir vergisinə və hüquqi şəxslərin mənfəət vergisinə aid olan maddələr	Səh.132
Fəsil XI. Əlavə dəyər vergisi	Səh.164
Fəsil XII. Aksizlər.....	Səh.189
XIII fəsil. Əmlak vergisi.....	Səh.192
XIV fəsil. Torpaq vergisi	Səh.195
V fəsil. Yol vergisi	Səh.198
XVI fəsil. Mədən vergisi.....	Səh.199
XVII fəsil. Sadələşdirilmiş vergi	Səh.201
XIX fəsil. İşgaldan azad edilmiş ərazilərdə tətbiq edilən vergitutmanın xüsusiyyətləri.....	Səh.214
“Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında” AR Qanunu	Səh.216
“Sosial sığorta haqqında” AR Qanunu	Səh. 221
<i>I Bölmə üzrə test suallarının cavabları</i>	Səh.223

Bölmə 2. Vergi Qanunvericiliyi - 2 ballıq üzrə 300 sayda qapalı test

VII fəsil. Vergilərin ödənilməsi üzrə ümumi qaydalar	Səh.232
VIII fəsil. Fiziki şəxslərin gəlir vergisi.....	Səh.233
IX fəsil. Hüquqi şəxslərin mənfəət vergisi	Səh.239
Fəsil X. Fiziki şəxslərin gəlir vergisinə və hüquqi şəxslərin mənfəət vergisinə aid olan maddələr	Səh.241

Fəsil XI. Əlavə dəyər vergisi	Səh.276
Fəsil XII. Aksizlər	Səh.315
XIII fəsil. Əmlak vergisi	Səh.319
XIV fəsil. Torpaq vergisi	Səh.327
XV fəsil. Yol vergisi	Səh.328
XVI fəsil. Mədən vergisi.....	Səh.330
XVII fəsil. Sadələşdirilmiş vergi	Səh.332
XIX fəsil. İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə tətbiq edilən vergitutmanın xüsusiyyətləri.....	Səh.338
II Bölmə üzrə test suallarının cavabları	Səh.340

**Bölmə 3. 10 ballıq tapşırıqlar üzrə nəzərə alınmalı
vacib məqamlar (32 sayda tapşırıq)**

1. Fiziki şəxslərin gəlir vergisi ilə bağlı diqqət yetiriləsi məqamlar	Səh.352
2. Hüquqi şəxslərin mənfəət vergisində nəzərə alınan məqamlar	Səh.378
3. ƏDV bölməsi üzrə nəzərə alınacaq məqamlar	Səh.417
4. Sadələşdirilmiş vergi üzrə vacib məqamlar	Səh.477
5. Şəxsi hesab vərəqəsi	Səh.487

Bölmə 4. Mülki qanunvericilik - 200 sayda qapalı test

1. İkinci bölmə. Şəxslər	Səh.496
2. Üçüncü bölmə. Əmlak və əşya hüququ	Səh.530
3. Dördüncü bölmə. Əqdlər	Səh.535
4. Beşinci bölmə. Müddətlər.....	Səh.536
5. Altıncı bölmə. Öhdəlik hüququnun ümumi hissəsi.....	Səh.537
6. Yeddinci bölmə. Müqavilələrdən əmələ gələn öhdəliklər.....	Səh.546
7. Səkkinci bölmə. Qanundan əmələ gələn öhdəliklər	Səh.570
8. Doqquncu bölmə. Mülki hüquq pozuntularından (deliktlərdən) əmələ gələn öhdəliklər	Səh.570
9. Fərdi sahibkar. Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında Azərbaycan Respublikası Qanunu	Səh.572
IV Bölmə üzrə test suallarının cavabları	Səh.573

Peşəkar Mühasib Sertifikatı (II mərhələ) (III nəşr)

Bölmə 5. Əmək qanunvericiliyi (300 sayda qapalı test)

1. I Bölmə - Ümumi normalar Səh.578
  2. III Bölmə - Əmək müqaviləsi Səh.580
  3. IV bölmə - iş vaxtı Səh.584
  4. V bölmə - İstirahət vaxtı və işçilərin məzuniyyət hüququ Səh.590
  5. VI bölmə -Əmək normaları, əməyin ödənilməsi normaları, qaydaları və təminatları Səh.629
  6. “Dövlət qulluğu haqqında” Qanun Səh.654
  7. “Tibbi sığorta haqqında” Qanun Səh.655
  8. Məcburi dövlət sosial sığortası üzrə ödəmələrin və əmək qabiliyyətini müvəqqəti itirmiş işçilərə sığortaedənin vəsaiti hesabına ödənilən müavinətin hesablanması və ödənilməsi haqqında Əsasnamə” Səh.657
  9. “Ezamiyyə xərclərinin normaları haqqında” Nazirlər Kabinetinin Qərarı və “İşçilərin Ezamiyyə Qaydaları” Səh.679
  10. “İstehsalat qəzası və yaxud peşə xəstəliyi nəticəsində sağlamlığı pozulmuş işçiyə və ya bu səbəbdən həlak olmuş işçinin ailə üzvlərinə və himayəsində olan digər şəxslərə ödəmələrin verilməsi qaydalarının, şərtlərinin və məbləğinin təsdiq edilməsi haqqında” NK Qərarı ..Səh.683
  11. “Əmək şəraiti ağır və zərərli olan işlərdə və iqlim şəraitinə görə işləmək üçün əlverişli olmayan iş yerlərində çalışan işçilərin əmək haqqının yüksək məbləğdə ödənilməsini təmin edən artımların (əmsalların) məbləğinin minimum miqdarının müəyyən edilməsi haqqında” NK Qərarı Səh.684
- V Bölmə üzrə test suallarının cavabları* Səh.686**

Bölmə 6. Büdcə qanunvericiliyi (150 sayda qapalı test)

- “Büdcə sistemi haqqında” AR Qanunu .....Səh. 692
- “Azərbaycan Respublikasının vahid büdcə təsnifatının təsdiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 11 oktyabr 2018-ci il tarixli, 440 nömrəli Qərarı Səh.718
- “Dövlət büdcəsinin tərtibi və icrası Qaydaları”nın təsdiq edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 75№-li Qərarı .....Səh. 738
- VI Bölmə üzrə test suallarının cavabları* Səh.744**

Bölmə 7. Peşəkar mühasib sertifikatının verilməsi ilə

- bağlı qanunvericilik** Səh.748